

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2015 METŲ ATASKAITOS PATVIRTINIMO IR JOS PATEIKIMO

2016 m. balandžio 28 d. Nr. TS- *118*
Utena

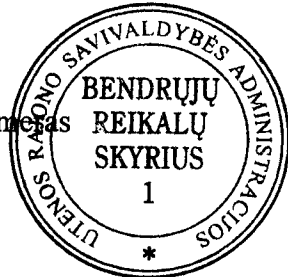
Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 16 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 6 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimo Nr. 606 „Dėl Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos“ 1.1 papunkčiu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-292 „Dėl Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos formos patvirtinimo“, Utenos rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a :

1. Patvirtinti Utenos rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2015 metų ataskaitą (pridedama).

2. Pavesti Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriui Jonui Slapšinskui pateikti Utenos rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2015 metų ataskaitą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Nurodyti, kad šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės m. p. d. s.

Alvydas Katinas

PATVIRTINTA

Utenos rajono savivaldybės tarybos

2016 m. balandžio 28 d. sprendimu

Nr. TS- 118

**UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2015 METŲ ATASKAITA**

I SKYRIUS

BENDRA INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ SVEIKATOS BŪKLĘ

Informacija apie savivaldybės gyventojų sveikatos būklę pateikiama Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2014 m. ataskaitoje, patvirtintoje Utenos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. TS-339 „Dėl Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2014 m. ataskaitos patvirtinimo“.

II SKYRIUS

**SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOMS VYKDYTI
ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA**

**PIRMASIS SKIRSNIS
VEIKSNIŲ APŽVALGA**

Veiksnių pavadinimas	Poveikis	Pasiūlymai (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai (toliau – LR SAM), Savivaldybės tarybai)
1	2	3
Išoriniai veiksniai		
Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms priskirta visuomenės sveikatos priežiūra savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimas, visuomenės sveikatos stebėseną.	Tolygus finansavimas; pagerėjęs veiklos planavimas; gerėja visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas.	
Nepakankamas teisinis reguliavimas – nepatvirtinta visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų nomenklatūra, paslaugų teikimo aprašymai (standartai).	Neužtikrinamas visapusiškas paslaugų teikimas savivaldybėje.	Patvirtinti teisės aktus, nustatančius visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų nomenklatūrą, paslaugų teikimo standartus.
Nepakankama asmeninė gyventojų atsakomybė už savo sveikatą.	Šalies gyventojai nėra ekonomiškai skatinami sveikiau gyventi; didelės išlaidos gydymui, vaistams.	Skatinti gyventojus gyventi sveikiau per sveikatos draudimo sistemą.

Dideli mokyklų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų priskirtų mokinių normatyvai 1 etatui.	Nepakankamas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas mokyklose.	Mažinti sveikatos priežiūros specialisto mokykloje normatyvą.
Ypač didelis normatyvas 1-am ikimokyklinėse ugdymo įstaigose dirbančio visuomenės sveikatos specialisto etatui. Nepakankamas finansavimas kokybiškoms visuomenės sveikatos priežiūros paslaugoms užtikrinti ikimokyklinėse.	Nuo 2014 m. sausio 1 d. 1-am specialistui normatyvas 1000 ar 500 vaikų (anksčiau galiojo normatyvas 1 specialistui – 200 vaikų), paslauga tapo mažiau prieinama.	Mažinti sveikatos priežiūros specialisto normatyvą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.
Nepakankamas bendradarbiavimas tarp asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) ir visuomenės sveikatos biurų, vykdant Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašą, patvirtintą LR SAM 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. V-979.	Neefektyvus visuomenės sveikatos priežiūros veiklai skiriamų lėšų naudojimas.	Įteisinti ASPĮ paciento informavimą apie visuomenės sveikatos biure vykdomą sveikatos stiprinimo programą pasirašytinai, apmokėti ASPĮ už suteiktas paslaugas vykdant Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programą, tik informavus apie paciento informavimą.
Nepakankamas valstybės dėmesys sveikatos ugdymui mokyklose.	Nėra privalomų sveikatos ugdymo (mokymo) pamokų bendrojo ugdymo programoje, sveikatos mokymas vyksta kaip popamokinė, būrelių veikla.	Siūloma Švietimo ir mokslo ministerijai į mokinių mokymo programą įtraukti visuomenės sveikatos mokymą.
Vidiniai veiksniai		
Aktyviai veikiantis Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Teikiamas platesnis spektras paslaugų prevencijos srityje, kurios yra diferencijuotos pagal tikslines grupes, prieinamos įvairioms gyventojų grupėms. Gerėja gyventojų informuotumas sveikatos klausimais, fizinis aktyvumas. Kartu su partneriais pateikė paraišką ir gavo finansavimą 2009-2014 metų Norvegijos finansinio mechanizmo programos Nr. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ priemonės „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinio	Skirti daugiau lėšų iš savivaldybės biudžeto savarankiškajai savivaldybės funkcijai – pirminė visuomenės sveikatos priežiūra (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas).

	ugdymo įstaigose gerinimas“. Paslaugos pagal sutartį jau dvejus metus teikiamos ir Molėtų rajono gyventojams.	
Savivaldybės bendruomenė, nevyriausybinių organizacijų vis aktyviau įsitraukia į visuomenės sveikatos stiprinimo veiklą	Vis daugiau gyventojų sužino apie sveikatos stiprinimo būdus ir juos taiko praktikoje. Tačiau didžioji Utenos rajono bendruomenių dalis dar nelinkusi savarankiškai spręsti bendruomenės sveikatos problemų, palyginti nedaug organizacijų, veikiančių sveikatinimo veikloje.	

ANTRASIS SKIRSNIS
INFORMACIJA APIE VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS
SAVIVALDYBĖJE VYKdančIAS ĮSTAIGAS IR SPECIALISTUS

Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras – biudžetinė įstaiga, įsteigta Utenos rajono savivaldybės tarybos 2007 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. TS-252 „Dėl Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įsteigimo“, įregistruota juridinių asmenų registre 2008 m. vasario 11 d. Įstaiga veiklą pradėjo 2008 m. spalio 13 d. Įstaigos kodas 301540924.

Informacija apie visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdančius specialistus

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai	Patvirtintų pareigybių skaičius	Užimtų pareigybių skaičius	Fizinių asmenų pagal amžiaus grupes skaičius			
				Iki 44 metų amžiaus	45–54 metų amžiaus	Daugiau nei 54 metų amžiaus	Iš viso
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdančios specialistai*:	8,5	8,5	7	3	-	10
1.1.	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdančias visuomenės sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose mokinių, ugdymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas;	6,5	6,5	5	3	-	8
1.2.	Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas;	1	1	1			1

1.3.	Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas;	0,5	0,5	1	-	-	1
1.4.	Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas.	0,5	0,5	1	-	-	
2.	Savarankiška ^s visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdan ^{tys} specialistai *	-	-	-	-	-	-

* Pateikiami duomenys apie visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdančius visuomenės sveikatos priežiūros specialistus konkrečioje savivaldybės teritorijoje.

TREČIASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS INFORMACIJA APIE 2015 METŲ SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ
ĮGYVENDINIMO TIKSLUS, UŽDAVINIUS BEI PRIEMONĖS

Ataskaitoje pateikiami duomenys iš Utenos rajono savivaldybės 2015-2017 metų strateginis veiklos plano, patvirtinto 2015 m. sausio 29 d. Utenos rajono tarybos sprendimu Nr. TS-4.) Strateginio veiklos plano Sveikatos apsaugos programa (Nr. 09) apima visą sveikatinimo veiklą, tačiau ataskaitoje teikiami duomenys susiję tik su visuomenės sveikatos priežiūros funkcijomis.

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Finansavimo šaltiniai	Patvirtinti (patikslinti) 2015-ųjų metų asignavimai						Panaudoti 2015-ųjų metų asignavimai						Panaudojimo procentas			
			iš jų išlaidoms			iš jų išlaidoms			iš jų išlaidoms			iš jų išlaidoms						
			iš viso	į žm. darbą	į turtui įsigyti	iš viso	į žm. darbą	į turtui įsigyti	iš viso	į žm. darbą	į turtui įsigyti	iš viso	į žm. darbą	į turtui įsigyti				
			4	5	6	7	8	9	10	11	12							
1	2	3																
09.1	Tikslas: optimizuoti sveikatos priežiūrą, gerinti paslaugų kokybę bei prieinamumą																	
09.1.2.	Uždavinys: Stiprinti visuomenės sveikatos priežiūrą																	
09.1.2.01.	Priemonė: Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklos užtikrinimas	P	1,5				1,5											
09.1.2.03.	Priemonė: Visuomenės sveikatos priežiūros mokyklose vykdymas	D	59,2	59,2	36,1				59,2	59,2	36,1							100
09.1.2.04.	Priemonė: Specialiosios visuomenės sveikatos rėmimo programos įgyvendinimas	SV	30,7	30,7					20,7	20,7								67,4*
09.1.2.06.	Priemonė: Visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėsena	D	65,6	65,6	37,7				65,6	65,6	37,7							100
	1. Iš viso savivaldybės biudžetas																	
	iš jo:																	
	1.1. bendrojo finansavimo lėšos		155,5	155,5	73,8				145,5	145,5	73,8							
	1.1.1. valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija		124,8	124,8	73,8				124,8	124,8	73,8							100

(tūkst. Eur)

1.1.2. Visuomenės sveikatos remimo specialioji programa	30,7	30,7	20,7	20,7	67,4*
1.1.3. kitos savivaldybės biudžeto lėšos					
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos					
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)					
Iš viso (1+2)					

Paaiškinimai:

1. (n) – ataskaitiniai metai.
  2. Skiltyje „Tikslas, uždavinio, priemonės kodas“ įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių kodai iš Savivaldybės strateginio veiklos plano.
  3. Skiltyje „Tikslas, uždavinio, priemonės pavadinimas“ įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių pavadinimai iš Savivaldybės strateginio veiklos plano.
  4. Nurodant asignavimus pagal šaltinius:
    - 4.1. Eilutėje „1. Iš viso savivaldybės biudžetas“ nurodomi asignavimai iš savivaldybės biudžeto, t. y. įstatymu nustatyti asignavimai asignavimų valdytojų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti;
    - 4.2. Eilutėse „1.1. bendrojo finansavimo lėšos“ ir „1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos“ lėšas nurodo Europos Sąjungos finansinę paramą administruojančios institucijos ir naudojančios (techninės paramos lėšas) institucijos;
    - 4.3. eilutėje „2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)“ lėšas nurodo institucijos, kurios gauna lėšų iš paramą administruojančių institucijų arba tiesiogiai iš Europos Sąjungos institucijų vykdomiems projektams finansuoti (dėl kurių pasirašytos sutartys, priimti sprendimai dėl lėšų skyrimo) ir kitų teisėtai gautų lėšų.
  5. Jeigu 2015 –taisiais metais asignavimų panaudota mažiau ar daugiau, nei patvirtinta (patikslinta), nurodomos susidariusių skirtumų priežastys.
- Sutrumpinimai:**
- Finansavimo šaltiniai:
 B – Savivaldybės biudžetas
 D – Valstybės biudžeto specialioji tiksline dotacija valstybinėms funkcijoms vykdyti
 P – Savivaldybės biudžetas už paslaugas
 SV – Visuomenės sveikatos remimo specialioji programa
- *2015 m. nebuvo baigtos viešųjų pirkimų procedūros Utenos rajono savivaldybės aplinkos monitoringo 2015-2020 m. programai įgyvendinti, kuri dalinai finansuojama visuomenės sveikatos remimo specialiosios programos lėšomis.

KETVIRTAS SKIRSNIS
BENDRADARBIAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS
VEIKLĄ SAVIVALDYBĖJE

Nevyriausybinių organizacijų dalyvavimas sveikatinimo veikloje priimant su visuomenės sveikata susijusius sprendimus

Visuomeninė organizacija	Veikla
Utenos trečiojo amžiaus universitetas	Vykdė projektą senjorų fiziniam aktyvumui skatinti, sveikatai stiprinti „Šoksi – nenutuksi“
Utenos lietuvių ir švedų draugija	Vykdė sveiką mitybą propaguojantį projektą „Sveikata, kuri mus saugo“
Bendrija „Tėviškės aidai“	Vykdė fizinio aktyvumo skatinimo projektą Sveikatos kelias – per žinias ir sportą
Sveikatos stiprinimo klubas „Gija“	Vykdė fizinio aktyvumo, sveikos mitybos skatinimo projektą „Sudie, senatve“
Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Utenos Viltis“	Vykdė tęstinį projektą „Sutrikusio intelekto žmonių ir jų šeimos narių fizinės ir psichinės sveikatos stiprinimo programa“
„Tėviškės pastogės“ bendrija	Vykdė sveikos mitybos skatinimo projektą „Gyvenk sveikai, dalinkis gerumu“
Utenos krašto žmonių su negalia sąjunga	Vykdė tęstinį projektą „Neįgaliųjų sveikatos stiprinimas organizuojant sveikatingumo renginius“
Utenos seniūnijos bendruomenė	Vykdė alkoholio vartojimo prevencijos projektą „Šeima – tai mano, tavo ir visų turtas“

Ūkio subjektų bei kitų sektorių įstaigų ir institucijų indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje

Ūkio subjektas, įstaiga, institucija	Veikla
Utenos rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos taryba	Nustatė specialiosios visuomenės sveikatos rėmimo programos prioritėtines sritis, organizavo šios programos sveikatos projektų ir aplinkos sveikatinimo projektų konkursą, vykdė projektų atranką, svarstė veiklos plane numatytus klausimus.
Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Vykdė valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas (žiūr. III ataskaitos skyrių), vykdė 3 specialiosios visuomenės sveikatos rėmimo programos projektus, dalyvavo darbo grupėse, komisijose. Įgyvendino projektą „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Molėtų, Panevėžio ir Utenos rajonų mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose gerinimas“, finansuojamą 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos Nr. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ priemonės „Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos gerinimas“ lėšomis. 2015 m. einamasis remontas atliktas Utenos vaikų lopšelio-darželio „Gandrelis“, Utenos mokyklos-vaikų darželio „Eglutė“, Utenos „Žiburio“ pradinės mokyklos, Utenos Aukštakalnio progimnazijos sveikatos kabinetuose, įsigyta interaktyvi lenta (Dauniškio gimnazijos sveikatos kabinete).

VšĮ Utenos pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ Utenos ligoninė, UAB „Aksanas“, UAB Šeimos klinika „Hiperika“, UAB „Dilina“	Vykdė valstybines prevencines sveikatos programas
Utenos rajono pedagoginė psichologinė tarnyba	Vykdė projektą „Didžiojo ir Mažojo draugo draugystė“. Pastoviai pagal poreikį teikia psichologinę, pedagoginę pagalbą vaikams ir jų šeimoms.
Utenos švietimo centras	Surengė seminarus „Save žalojantis elgesys“, „Dirbančiųjų su sutrikusio intelekto asmenimis perdegimo darbe ir paramos organizacijoje aspektai“, „Socialinės globos įstaigose/globėjų šeimose gyvenančių vaikų psichologinė patirtis“, „Socialinės globos įstaigose/globėjų šeimose gyvenančių vaikų psichologinė patirtis“, „Kūno kultūros, sportinės veiklos, motorinio aktyvumo įtaka sutrikusio intelekto asmenų socialinei integracijai, saviraiškai, fizinei ir psichinei gyvenimo kokybei. Motyvacijos stiprinimas siekiant įtraukti neįgalius asmenis į aktyvias veiklas“.
Utenos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas	Vykdė projektą „Žalingų įpročių prevencija Utenos bendruomenėje“.
Utenos jaunimo mokykla (Dienos centras)	Vykdė projektą socialinės rizikos šeimų vaikams „Sveikas vaikas – sveika visuomenė“. Nuolat teikia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams.
UAB „Helona“	Vykdė projektą „Sveiki ir fiziškai aktyvūs vaikai“.
VšĮ „Sveikatą į namus“	Vykdė projektą „Sveika gyvensena pilnaverčiam rytojui“.
Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras	Vykdė projektą „Sveikata – geriausia vaikui dovana“;
Utenos visuomenės sveikatos centras	Vykdė tęstinius projektus „Enterobiozės prevencija Utenos rajono mokyklose ir ikimokyklinėse vaikų ugdymo įstaigose 2015 m.“ ir „Pedikuliozės prevencija Utenos rajono mokyklose ir ikimokyklinėse vaikų ugdymo įstaigose 2015 m.“.
Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“	Vykdė projektą „Sveikata – pati didžiausia vertybė“.
UAB „Utenos komunalininkas“	Vykdė projektą „Avarių metu naftos produktais užterštų teritorijų ir vandens telkinių valymo programa“.
Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija	Vykdė projektą „Utenos rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės monitoringo programa“.
VšĮ Utenos kolegija	Kovo 20 dieną paminėjo Pasaulinę burnos sveikatos dieną, balandžio 16 d. Žemės dieną, vykdė Studentų iniciatyvų skatinimo projektų finansavimo 2015 metais konkurso projektą „Šaltinėlis“ (tyrė šaltinių vandenį), rugsėjo 27 d. Tarptautinę dieną be automobilio dėstytojai ir studentai paminėjo baidarių žygiu, buvo plaukiama Jaros ir Šventosios upėmis, veiklą tęsė Aplinkos tyrimų klubas, lapkričio 18 d. paminėjo Europos supratimo apie antibiotikus dieną.
VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“ teikė	Teikė socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, higienos paslaugas socialinės rizikos asmenims.

III SKYRIUS
INFORMACIJA APIE VALSTYBINIŲ (VALSTYBĖS PERDUOTŲ SAVIVALDYBĖMS)
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ (VISUOMENĖS SVEIKATOS
PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO
UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ
MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO,
PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS
STIPRINIMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA) SAVIVALDYBĖJE
VYKDYMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE
ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO
MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO,
PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO
PROGRAMAS

2015 m. Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras ugdymo įstaigose organizavo 1293 sveikatinimo renginius, kuriuose dalyvavo 10548 mokiniai, ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas bei 22800 mokinių, ugdomų pagal bendrojo ugdymo programas. Per metus suteikta 3880 konsultacijų mokiniams, taip pat konsultuoti tėvai (1218), mokyklos darbuotojai (1468), mokyklos bendruomenė (18411). Vaikai ir jaunimas aktyviai dalyvavo biuro organizuojamuose renginiuose ir akcijose: „Nebijok kalbėti“, „Būk matomas“, „Sveika širdis“, „Gėlė vietoj cigaretės“, „Diena be savo automobilio“, „Tylos karalius“. Vyko įvairios veiklos, skirtos Pasaulinei rankų higienos dienai paminėti, Tarptautinei nerūkymo dienai, Europos sveikos mitybos dienai paminėti, Tarptautinei vaikų gynimo dienai paminėti. Biuras organizavo festivalį „Aktyvi šeima“, kuriame dalyvavo 28 komandos iš visų Utenos miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų. Vyko konkursas „Sveikuolių sveikuoliai“, piešinio konkursai: „Man sveikata tai...“, ženkliuko dizainui sukurti, „Kartu su šeima“, „Aš galiu pradžiuginti tave“, kūrybiškumo konkursas „Mūsų sveika puokštė“; paskaitos: „Aiškus matymas“, „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas – visuotinė problema“, „Lytiškumo ugdymas“ ir kt. Pavasarį biure vyko atvirų durų dienos, „Profesijų savaitė“. Biuras rengia straipsnius, pranešimus ir informacinę medžiagą (knygelės, brošiūros, skrajutės, lankstinukai, plakatai, kalendoriai) įvairiomis sveikatinimo temomis: „Difterija ir stabligė“, „Pirmoji pagalba“, „Kaip išvengti gripo?“, „Surinkite savo augintinio ekskrementus“, „Cukrinis diabetas“, „Sveika širdis“ ir kt. Vykdomos veiklos viešinamos vietinėje spaudoje, savivaldybės, biuro, ugdymo įstaigų internetinėse svetainėse, portaluose: utenosdiena.lt, socialiniame tinklapyje Facebook.

Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijų pavadinimas	Vertinimo kriterijaus planinė reikšmė	Vertinimo kriterijaus įvykdymas	Vertinimo kriterijaus įvykdymas %	Pastaba *
Mokinių iki 18 metų, pateikusių profilaktinio sveikatos patikrinimo pažymas (forma 027-1a) dalis (procentais)	100	99,5	99,5	Mokiniai, kuriems suėjo 18 m. neprivalo pateikti vaiko sveikatos pažymų

Suteiktų konsultacijų mokiniams skaičius 1 000 mokinių (vienetais)	580	666	115	Daugiau mokinių kreipėsi į visuomenės sveikatos priežiūros specialistus
Vaikų dalis, kurių tėvai buvo konsultuojami (procentais)	14	21	150	Daugiau tėvų buvo konsultuota
Konsultacijų skaičius, tenkantis 1 000 mokyklos darbuotojų (vienetais)	993	1040	105	Daugiau darbuotojų kreipėsi į visuomenės sveikatos priežiūros specialistus
Mokykloje organizuotų sveikatinimo renginių skaičius 1 000 mokinių (vienetais)	117	222	190	Dėl didesnio poreikio mokyklose buvo organizuota daugiau renginių nei planuota
Sveikatinimo renginiuose dalyvavusių mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, skaičius 1 000 mokinių (vienetais)	2343	7220	308	Renginiuose dalyvavo daugiau vaikų, nes vyko daugiau renginių
Sveikatinimo renginiuose dalyvavusių mokinių, ugdomų pagal bendrojo ugdymo programas, skaičius 1 000 mokinių (vienetais)	3093	5228	169	Renginiuose dalyvavo daugiau mokinių, nes vyko daugiau renginių
Suteiktų informacijų mokyklos bendruomenei skaičius 1 000 bendruomenės narių (vienetais)	520	1368	263	Buvo didesnis poreikis

*Nurodomos nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys.

ANTRASIS SKIRSNIS INFORMACIJA APIE MOKINIŲ IR VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ SKAIČIŲ

Eil. Nr.	Gyvena- moji vietovė	Mokyklų skaičius	Mokinių** skaičius		Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pareigybių skaičius	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pasiskirstymas pagal užimtą pareigybę		Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų išsilavinimas (kvalifikacija)	
			ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	ugdomų pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas		1 ir daugiau	iki 1	Visuomenės sveikatos specialistai	Speci- ai su įgytomis teisėmis
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8
1.	Miesto	19	1305	3913	5,25	3	4	1	4
2.	Kaimo	6	156	448	1,25		3		3
	Iš viso (1. + 2.):	25	1461	4361	6,5	3	7	1	7

* Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą.

** Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys (savivaldybės Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro n-tųjų metų įsakymo „Dėl žinybinės statistikos“ nustatyta tvarka Švietimo informacinių technologijų centrui pateikti duomenys).

TREČIASIS SKIRSNIS

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOS: VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA

2015 m. Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras organizavo įvairius sveikatingumo renginius: mankštas, šiaurietiškojo ėjimo užsiėmimus, seminarus, konferencijas, paskaitas, akcijas, sveikatinimo stovyklą, žygius, festivalius, turnyrus, kvietė apsilankyti mobilioje sveikatos stotelėje ir kt.

Per kalendorinius metus vyko 126 mankštos, kuriose dalyvavo apie 3801 žmonių. Pavasari ir vasarą mankštos vyksta Dauniškio parke, žiemos, rudens metu – gimnazijos patalpose. Vykde apie 30 šiaurietiškojo ėjimo užsiėmimų, kuriuose dalyvavo apie 400 dalyvių. Organizavo šiaurietiškojo ėjimo žygį, moterų futbolo turnyrą „Moterys už futbolą!“, sveikatinimo stovyklą suaugusiems. Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos yra prieinamos ir kaime gyvenantiems uteniškiams. Mobili sveikatos stotelė aplankė 9 Utenos rajono seniūnijas. Susitikimų metu buvo pristatomos vaizdinės priemonės, dalinama informacinė medžiaga, matuojamas svoris, skaičiuojamas kūno masės indeksas. Nepamiršti ir vyresnio amžiaus žmonės. Biuro specialistai VšĮ „Angelų pieva“, Utenos r. Leliūnų socialinės globos namuose organizuoja įvairias veiklas: „Muzikos terapija“, „Rudenėlio šventė“, „Prisiminimų popietė“ ir kt. Vasaros metu, Sudeikiuose, prie Alaušo ežero vykde akcijas „Būk sveikas ir saugus“. 2015 m. dalyvavo parodoje „Baltmedica 2015“ Vilniuje. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos stende dalyvius supažindino su sveikos gyvensenos veiksniais, mokė kaip teisingai eiti su šiaurietiškojo ėjimo lazdomis, kaip teikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam žmogui, demonstravo vaizdines-mokomasias priemones, dalino informacinę medžiagą. Vyko seminarai: „Sezoninės infekcijos: gripas, erkių platinamos ligos ir kitos užkrečiamųjų ligų aktualijos“, „Įtampų prevencija ir konstruktyvus valdymas“; paskaitos: „Aiškus matymas“, „Cukrinio diabeto prevencija“, „Narkotinių ir psichotropinių medžiagų diagnostiniai kriterijai, tolimesnis galimas reagavimas nustačius vartojimo atvejį, teisinė atsakomybė ir prevencinės priemonės“; plakato konkursas „Kiekviena gyvybė verta pagarbos“; akcijos: „Sveika širdis“, „Būk matomas“, „Cukrinis diabetas tai...“ „Surink“ ir kt. Biuro iniciatyva Utenoje lankėsi Krizinio nėštumo centro specialistai, Radiacinės saugos centro specialistas, kuris uteniškiams pasakojo apie jonizuojančią spinduliotę, jos poveikį žmogaus sveikatai.

Vykdomos veiklos viešinamos vietinėje spaudoje, savivaldybės, biuro, ugdymo įstaigų internetinėse svetainėse, portaluose: utenosdiena.lt, www.aukstaitijosgidas.lt, socialiniame tinklapyje Facebook. 2015 m. biuro veikla buvo publikuojama laikraščio „Lietuvos sveikata“ specializuotame leidinyje „Sveika visuomenė“. Biuras bendradarbiauja su įvairiomis įstaigomis ir organizacijomis: Utenos rajono savivaldybės administracija, ugdymo įstaigomis, VšĮ „Utenos radijas“, Utenos specialiąja mokykla-daugiafunkciu centru, Utenos šeimos ir vaiko gerovės centru, Utenos apskrities vyriausioju policijos komisariatu, Utenos visuomenės sveikatos centru, VšĮ Utenos kolegija, nevyriausybėmis organizacijomis, žiniasklaidos atstovais ir kt.

Utenos rajono savivaldybės taryba 2015 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. TS-339 patvirtino Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2014 metų ataskaitą.

Pagal Vaiko sveikatos pažymėjimą (formą 027-1/a) Biuras apibendrinio Utenos rajono bendrojo, ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo įstaigų vaikų 2015 m. sveikatos rodiklius. Iš pateiktų pažymėjimų matyti, kad dauguma mokinių (92,4 proc.) pagal fizinio pajėgumo grupes priskirti pagrindinei sveikatos pagrindinei. Sveikatą pasitikrinsiems mokiniams nustatyti 12 035

sutrikimai. Šis skaičius parodo, kad kai kurie mokiniai turi daugiau nei po vieną sutrikimą. Didžiausią mokinių sveikatos sutrikimų dalį sudaro širdies-kraujagyslių sistemos sutrikimai, iš kurių dažniausiai diagnozuojamas funkcinis širdies užesys. Kiti dažniausi sutrikimai: kvėpavimo sistemų, skeleto-raumenų ir regos. Iš surinktų duomenų matyti, kad Utenos rajono mokinių patikrinusių sveikatą bendras KPI rodiklis (dantų ėduonies intensyvumo indeksas) yra vidutinis.

Visuomenės sveikatos stiprinimo ir stebėsenos funkcijų vykdymo vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijų pavadinimas	Vertinimo kriterijaus planinė reikšmė	Vertinimo kriterijaus įvykdymas	Vertinimo kriterijaus įvykdymas %	Pastaba *
Visuomenės sveikatos stebėseną				
Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių skaičius (vienetais)	51	48	94	Nebuvo pateikta duomenų
Savivaldybės visuomenės sveikatos prioritetinių problemų analizavimas	3	3	100	
Stebėsenos ataskaitos ir pasiūlymų dėl gyventojų sveikatos būklės gerinimo rengimas	1	1	100	
Duomenų suvestinių, tyrimų rengimas ir teikimas valstybės ir savivaldybės institucijoms, darbo grupėms, duomenų teikėjams, visuomenės informavimo priemonėms		7	700	Buvo didesnis poreikis
Informacijos apie visuomenės sveikatos stebėsenos rezultatus viešinimas	2	2	100	
Visuomenės sveikatos stiprinimas				
Parengtų informacinių pranešimų, straipsnių, skaičius 1000 gyventojų (vienetais), iš jų:				
Sveikos mitybos skatinimo ir nutukimo prevencijos srityje	0,9	0,6	67	Buvo skirtas didesnis dėmesys kitoms sritims
Fizinio aktyvumo skatinimo srityje	2,2	5,66	257	Buvo daug informacinės medžiagos apie organizuojamus fizinio aktyvumo renginius
Sveikos aplinkos kūrimo srityje	0,36	12,64	3511	Jau pirmą pusmetį viršijo numatytą kriterijaus vertę
Sužalojimų prevencijos srityje	0,2	49,89	24945	Skrajučių „Pirmoji pagalba“ sklaida
Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje	0,3	12,78	4260	Vykdomas projektas „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas - visuotinė problema“
Užkrečiamųjų ligų prevencijos srityje	0,85	15,33	1804	Dalomosios medžiagos sklaida
Psichikos sveikatos stiprinimo srityje	0,3	3,41	1137	Buvo įgyvendintas projektas Įtampos valdymas (iš Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų)

Neužkrečiamųjų ligų prevencijos srityje	2	1,52	76	Kitoms temoms buvo skirtas didesnis dėmesys
Sveikatinimo renginių skaičius 1000 gyventojų (vienetais), iš jų:				
Sveikos mitybos skatinimo ir nutukimo prevencijos srityje	0,18	0,06	33	Mitybos tema buvo atskleista per ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikus
Fizinio aktyvumo skatinimo srityje	5	6,2	124	Mankštos buvo išskirstytos į mažo ir vidutinio intensyvumo (vietoj vieno užsiėmimo vyko po du)
Sveikos aplinkos kūrimo srityje	0,17	0,09	53	Vyko dalomosios medžiagos šia tema sklaida
Sužalojimų prevencijos srityje	0,04	0,05	125	Vyko akcijos „Būk matomas“
Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje	0,06	0,38	633	Įvykdytas projektas Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas – visuotinė problema
Užkrečiamųjų ligų prevencijos srityje	0,05	0,03	60	Stebint užkrečiamųjų ligų rodiklius, pastebimas mažėjimas, todėl neįvykdėme plano. Tačiau daug renginių vyko ugdymo įstaigose.
Psichikos sveikatos stiprinimo srityje	0,25	0,44	176	Buvo įgyvendintas projektas Įtampos valdymas
Neužkrečiamųjų ligų prevencijos srityje	1	0,55	55	Daugiau dėmesio buvo skiriama fizinio aktyvumo skatinimui, psichikos sveikatos stiprinimui ir kt.
Sveikatinimo renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius 1000 gyventojų (vienetais), iš jų:				
Sveikos mitybos skatinimo ir nutukimo prevencijos srityje	13,7	4,29	31	Šia tema daug renginių vyko ugdymo įstaigose
Fizinio aktyvumo skatinimo srityje	90	113,26	126	Daugiau žmonių renkasi aktyvų gyvenimo būdą
Sveikos aplinkos kūrimo srityje	4	2,42	61	Mažas gyventojų aktyvumas
Sužalojimų prevencijos srityje	1,25	28,97	2318	Daug dalyvių dalyvavo akcijoje „Būk matomas“
Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje	2,27	2,79	123	Augant šios problemos mastui, buvo daugiau dėmesio skirta prevencinėms priemonėms
Užkrečiamųjų ligų prevencijos srityje	3,5	2,88	82	Pastebimas užkrečiamųjų ligų rodiklių mažėjimas, todėl nedidelis aktyvumas. Tačiau daug renginių vyko ugdymo įstaigose.
Psichikos sveikatos stiprinimo srityje	6,9	15,54	225	Pastebimas didelis susidomėjimas veiklomis, kurių metu mokoma kaip įveikti stresą
Neužkrečiamųjų ligų prevencijos srityje	55	36,24	66	Daugiau dėmesio buvo skiriama fizinio aktyvumo skatinimui, psichikos sveikatos stiprinimui ir kt.

Konsultavimo paslaugų skaičius 1000 gyventojų (vienetais), iš jų:				
Sveikos mitybos skatinimo ir nutukimo prevencijos srityje	2,95	2,98	101	Sveikos mitybos skatinimo ir nutukimo prevencijos srityje
Fizinio aktyvumo skatinimo srityje	2,95	2,95	100	Fizinio aktyvumo skatinimo srityje
Sveikos aplinkos kūrimo srityje	1,23	1,3	106	Sveikos aplinkos kūrimo srityje
Sužalojimų prevencijos srityje	1,23	1,23	100	Sužalojimų prevencijos srityje
Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje	0,98	0,98	100	Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje
Užkrečiamųjų ligų prevencijos srityje	2,7	2,5	93	Užkrečiamųjų ligų prevencijos srityje
Psichikos sveikatos stiprinimo srityje	0,88	1	114	Psichikos sveikatos stiprinimo srityje
Neužkrečiamųjų ligų prevencijos srityje	4,67	4,67	100	Neužkrečiamųjų ligų prevencijos srityje

*Nurodomos nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys.

Pastaba: duomenys apskaičiuoti pagal 2015 m. liepos 1 dienos Lietuvos statistikos departamento duomenis (Utenos rajono gyventojų skaičius 40148).

IV SKYRIUS INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIĄJĄ PROGRAMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	14,0
2.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	22,8
3.	Savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos	-
4.	Kitos lėšos	-
5.	Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje	-
Iš viso:		36,8

ANTRASIS SKIRSNIS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOMIS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

Eil. Nr.	Programos / priemonės poveikio sritis	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių skaičius	Skirta lėšų	Panaudota lėšų
1	2	3	4	5
1. Savivaldybės kompleksinės programos				

2. Savivaldybės strateginio veiklos plano priemonės				
1.	2.3. Aplinkos sveikata (triukšmo prevencija, geriamojo vandens, maudyklų vandens stebėseną);	1	10,0	-
3. Bendruomenių vykdytų programų / priemonių rėmimas				
2.	2.1. Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija	4	3,1	3,1
3.	2.2. Užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė	2	1,5	1,5
4.	2.3. Aplinkos sveikata (triukšmo prevencija, geriamojo vandens, maudyklų vandens stebėseną);	2	2,6	2,6
5.	2.5. Sveikos mitybos skatinimas ir nutukimo prevencija	5	3,7	3,7
6.	2.6. Fizinio aktyvumo skatinimas	5	6,1	6,1
7.	2.9. Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija	4	3,7	3,7
4. Kita				
		Iš viso lėšų:	30,7	20,7

Paaškinimai: 1. Skiltyje „Eil. Nr.“ įrašyti lentelėje pateikiamų duomenų eilės numerį.

2. Skiltyje „Programos / priemonės poveikio sritis“ įrašyti savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis ataskaitiniais metais finansuotų programų / priemonių poveikio sritis:

2.1. Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija;

2.2. Užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė;

2.3. Aplinkos sveikata (triukšmo prevencija, geriamojo vandens, maudyklų vandens stebėseną);

2.4. Burnos higiena ir sveikata;

2.5. Sveikos mitybos skatinimas ir nutukimo prevencija;

2.6. Fizinio aktyvumo skatinimas;

2.7. Lytinė sveikata;

2.8. Nelaimingų atsitikimų ir traumų (tarp jų ir pirmosios pagalbos teikimo) prevencija;

2.9. Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija;

2.10. Visuomenės sveikatos stebėseną;

2.11. Kitos sritys.

3. Skiltyje „Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių skaičius“ įrašyti ataskaitiniais biudžetiniais metais vykdytų:

3.1. savivaldybės visuomenės sveikatos kompleksinių programų skaičių pagal poveikio sritis;

3.2. savivaldybės strateginio veiklos plano priemonių skaičių;

3.3. savivaldybės bendruomenių vykdytų programų, priemonių skaičių;

3.4. kitų programų, priemonių, nepriskirtinų išvardytoms 1, 2 ir 3 eilutėse, skaičius.

4. Skiltyje „Skirta lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšas, ataskaitiniais biudžetiniais metais skirtas atitinkamoms savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių sritims.
5. Skiltyje „Panaudota lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšas, faktiškai panaudotas atitinkamoms savivaldybės visuomenės sveikatos programų priemonių sritims įgyvendinti per ataskaitinius biudžetinius metus.
6. Eilutėje „Iš viso lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų, skirtų ir panaudotų savivaldybės visuomenės sveikatos programoms, priemonėms įgyvendinti ataskaitiniais biudžetiniais metais, sumas

